

Utredningsuppdrag, framtida skolorganisation

En översyn av grundskoleverksamheten inom Hjo kommun

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Framtida skolororganisation	3
Uppdraget	3
Bakgrund och beskrivning av utförande.....	3
Utgångspunkter för översynen.....	4
Nuvarande skolororganisation	5
Framtida elevunderlag.....	5
Små och/ eller stora skolenheter?.....	7
Betydelsen av skolor på landsbygden	8
Skolstorlekens betydelse för kvalitet och resultat.....	8
Analys av resultaten för årskurs 6 Hjo kommun.....	8
Skolstorlekens betydelse för trygghet och trivsel.....	11
Skolstorlekens betydelse för kostnaden.....	11
Personaltäthet, kompetens och rekrytering.....	12
Lokalernas utformning	13
Alternativa skolororganisationer för grundskolan.....	14
Alternativ 1 - Nuvarande skolororganisation ligger fast	14
Tänkbara fördelar:.....	14
Tänkbara nackdelar:.....	14
Alternativ 2 – Alla skolor utom Guld kroksskolan blir F-3 skolor.....	16
Tänkbara fördelar.....	16
Tänkbara nackdelar.....	17
Påverkan på fritidshemsverksamheten	17
Alternativ 3	18
Tänkbara fördelar.....	18
Tänkbara nackdelar.....	18
Påverkan på fritidshemsverksamheten	19
Andra överväganden som gjorts inom ramen för denna utredning.....	20
Övriga alternativ som diskuteras	20
Uppagningsområden och det fria skolvalet.....	20
Slutsats och förvaltningens förslag.....	21

Framtida skolororganisation

Uppdraget

Förvaltningen har fått i uppdrag av Kommunstyrelsen att göra en översyn av skolororganisationen inom Hjo kommun, vilken ska presenteras i samband med höstens budgetberedning 2019.

Uppdraget gavs av kommunstyrelsen (dnr 2016–174) i samband med beslutet om placering av ny skola i Hjo och löd som följer:

”Kommunstyrelsen beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma under hösten 2018 med information om lokalbehovet för särskolan och framtida skolororganisation”.

Lokalbehovet för särskolan kommer att tillgodoses genom att nya lokaler för särskoleelever från förskoleklass till årskurs 6 kommer att inrymmas på nya skolan vid Lundbyområdet, så den delen av uppdraget är inte inkluderat i denna utredning.

Bakgrund och beskrivning av utförande

Hjo kommun står inför en period av utökad verksamhet. Det är glädjande att fler väljer Hjo som boendeort. Antalet invånare ökar och detta märks inte minst på behovet av förskole- och skollokaler som ökar. Det ska byggas en helt ny skola inne i centrala Hjo och förskoleverksamheten i både Korsberga och Gate bedrivs helt eller delvis i inhyrda paviljonger. Byggnationen av en skola innebär en investering om 120 mnkr och årligt utökade driftskostnader motsvarande ca 11 mnkr. Vi går samtidigt in i en period av kraftigt utökade behov av äldreomsorg, både i form av hemtjänst men också med en pågående utbyggnad av demensboende, korttidsboende och dagverksamhet på Sigghusberg som innebär utökade årliga driftskostnader med 11 mnkr. Denna utökade verksamhet motsvarande ca 22 mnkr per år sker i en tid av minskat ekonomiskt utrymme och lägre skattekraft. Att kontinuerligt pröva och ompröva befintlig verksamhet och organisation är en löpande uppgift för tjänstepersoner i förvaltningen. Syftet är att så långt som möjligt skapa bästa möjliga kvalitet i hela det kommunala uppdraget inom de ekonomiska ramar som finns.

Denna utredning belyser ett antal olika, tänkbara alternativ för den framtida skolororganisationen i Hjo. Förvaltningen har belyst de olika alternativen med fokus på följande aspekter:

- lokalernas storlek och ändamålsenlighet
- organisatoriska aspekter
- påverkan på ekonomi
- elevperspektiv
- likvärdig skola och kompetensförsörjning.

Pedagoger från samtliga grundskolor har varit delaktiga för att fånga tänkbara för- och nackdelar med de olika alternativen. Under utredningens gång har förvaltningen bjudit in berörda föräldrar i Korsberga och Gate till dialog och diskussion om uppdraget. Det har inkommit ett tiotal skrivelser från privatpersoner och föräldraföreningar i kommunen. Dessa inspel har beaktats i utredningens redovisning för- och nackdelar med de olika alternativen.

En delfråga i utredningen är lokalbehovet för förskoleverksamheten i Korsberga. I nuläget bedrivs verksamheten som har 50 inskrivna barn i inhyrda paviljonger som är placerade i anslutning till skolhuset. Den årliga hyreskostnaden för paviljongerna uppgår till 550 tkr. I budgeten finns medel avsatta för att investera i permanenta lokaler för förskolan i Korsberga.

Intill förskolan ligger Korsberga skola som är byggd för cirka 130 elever men där det i nuläget bara går cirka 65 elever. Detta får också betydelse för de olika alternativ till framtida skolorganisation som presenteras i denna utredning.

I uppdraget ingick inte att utreda en avveckling av skolverksamheten i Korsberga och Gate, varför detta inte finns med som alternativ i utredningen. Uppdraget och denna utredning bör ses i ett större sammanhang vilket belyses nedan under stycket ”Utgångspunkter för översynen”.

Utgångspunkter för översynen

Hjo kommun ska kunna garantera en likvärdig skola av god kvalitet. Att ha tillgång till ändamålsenliga lokaler och kompetent personal är en grundförutsättning för att lyckas med uppdraget. Vi vet att vi bara sett början på en stor lärarbrist. Behovet av att rekrytera personal till förskola och skola bedöms vara stort inom den närmsta 10-årsperioden och SKL uppskattar att förskolan och skolan kommer att behöva nästan 150 000 nya medarbetare fram till år 2023 om inga förändringar görs i arbetssätt, organisation och bemanning. Cirka 60 % av dessa kommer ersätta medarbetare som går i pension medan resterande 40 % är en följd av ett ökat behov av personal då barngrupperna växer.^[1]

Hjo kommun följer denna trend och inom perioden 2015–2025 beräknas cirka 35 % av personalen inom verksamhetsområdet gå i pension vilket gör att det finns behov av att ha en tydlig strategi för att arbeta med nyrekrytering till förskola och skola. Hjo kommun växer och får fler invånare vilket leder till fler barn och elever inom förskola och skola. Det kommer sannolikt innebära att kommunen inte bara behöver ersätta de medarbetare som går i pension utan även attrahera personal för att tillsätta nya tjänster.

Ökade krav på legitimation och behörighet inom förskola, fritidshem och skola gör det än viktigare för kommunen att vara en attraktiv arbetsgivare för att kunna locka kompetent och behörig personal till våra förskolor och skolor. Redan i dag är det problematiskt att besätta tjänster med behörig personal inom flera av skolans yrkesgrupper.

Enligt skollagen är kommunen skyldig att för undervisningen använda lärare, fritidspedagog och förskollärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Införandet av läroplan i förskolan har inneburit att lärandet och det pedagogiska innehållet satts mer i fokus och att det ställs krav på att det ska finnas förskollärare i all förskoleverksamhet. Det i sin tur ökar efterfrågan på förskollärare.^[2] Från och med 1 juli 2019 infördes även krav på legitimation och behörighet för att få undervisa och ansvara för undervisning i fritidshemmen.

Mot bakgrund av detta finns det all anledning att göra en översyn av hur vi organiserar våra enheter och bäst tar tillvara befintlig personal samt hur vi bäst möjliggör för fortsatt rekrytering och kompetensutveckling. Översynen är också nödvändig eftersom det finns ett stort behov av att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för de behov verksamheten har, vilket i sig är en viktig kostnadsfråga.

[1] 'Sveriges viktigaste jobb i förskolan och skolan – Hur möter vi rekryteringsutmaningen?', SKL, s.9

[2] 'Sveriges viktigaste jobb i förskolan och skolan – Hur möter vi rekryteringsutmaningen?', SKL, s.15

Nuvarande skolorganisation

Tabellen nedan visar nuvarande skolorganisation och antal elever i kommunens grundskolor. Förvaltningen strävar efter att antal elever per klass i grundskolan inte ska överskrida 24 stycken. Detta kan variera något beroende på upptagningsområden för respektive skola.

Enhet	Årskurs	Antal elever
Guld kroksskolan högstadium	7–9	293
Guld kroksskolan åk 1–6	1–6	375
Skutan/Redarvägen*	Förskoleklass	61
Hammarnskolan	Förskoleklass– åk 6	171
Korsberga skola	Förskoleklass – åk 6	65
Fågelås skola i Gate	Förskoleklass – åk 6	61
Totalt		1 026

*Tillfälliga lokaler tills dess att den nya skolan beräknas vara klar

I tätorten är antalet elever från förskoleklass till årskurs 6 i nuläget fler än de två skolorna Guld kroksskolan och Hammarnskolan är dimensionerade för. Antalet elever i årskurs F-6 har ökat under flera år. Inför höstterminen 2019 var eleverna i årskullarna från förskoleklass till årskurs 5 så många att skolverksamheten i tätorten består av fyra paralleller¹.

Lokalerna på de bägge skolorna i tätorten, Hammarnskolan och Guld kroksskolan är tillsammans dimensionerade för totalt tre paralleller från förskoleklass till årskurs 6 (1 på Hammarnskolan och 2 på Guld kroksskolan). Mot bakgrund av detta har beslut fattats om att bygga en ny skola i centrala Hjo.

När den nya skolan är klar kommer Guld kroksskolan återgå till att ha två paralleller från förskoleklass till årskurs 6 vilket innebär att paviljongerna avvecklas och att två av förskoleklasserna på Redarvägen flyttas tillbaka till Guld kroksskolan och en flyttas till nya skolan. Nya skolan kommer att byggas med åtta klassrum eller s.k. hemvister för att verksamheten ska kunna möta eventuellt ökat elevtal eller för att vara möjlig att ställa om till en tvåparallellig skola för årskurserna från förskoleklass till årskurs 3. Sju av de åtta hemvisterna kommer att fyllas från start när skolan är färdig. Hammarnskolan är näst störst efter Guld kroksskolan och har 171 elever i en parallell från förskoleklass till årskurs 6. De två minsta skolorna är Fågelås skola i Gate och Korsberga skola som har drygt 60 elever vardera i spannet från förskoleklass till årskurs 6.

Framtida elevunderlag

Förvaltningen beställde 2018 en befolkningsprognos från SCB. Den visar att antalet barn per årskull kommer att ligga inom intervallet 95–118 under perioden från 2019 fram till 2034. I SCBs prognos går inte att utläsa hur stor andel av barnen som kommer att finnas i tätorten respektive utanför denna. Förvaltningens egen statistik över antalet barn boende i

¹ **Parallell** = I det sammanhang som beskrivs i denna utredning syftar ordet parallell på: Årskursgrupper med ett visst antal klasser i vardera årskurs. Enparallellig betyder att det finns en klass i varje årskurs. Tvåparallellig betyder att det finns två klasser i varje årskurs osv, osv

kommunen födda 2014-2018, se tabell nedan, pekar mot att antalet barn som kan tänkas gå i Korsberga och Fågelås skola kommer att variera mellan sju och tio barn per årskull för vardera skolan. Det fria skolvalet har inneburit att mellan 15 till 20 procent av vårdnadshavarna till barn som tillhör upptagningsområdena för Korsberga och Fågelås skola i nuläget väljer någon av skolorna inne i Hjo eller i grannkommunerna. I nuläget uppgår antalet elever i respektive ytterskola till drygt 60. Det är svårt att uppskatta hur elevantalet kommer att se ut på lite längre sikt men förvaltningen bedömer att elevtalet kommer ligga inom intervallet 60–80 elever på vardera skola.

Antal barn boende i kommunen födda 140101–191005						
År	Hjo	Grevbäck	Korsberga	Blikstorp/ Fridene	Gate	Totalt
2014	61	5	19	5	16	106
2015	69	8	16	7	10	110
2016	48	5	10	7	10	80
2017	58	3	15	8	5	89
2018	55	4	13	9	16	97

Utifrån att förvaltningen har en ambition om att begränsa antalet elever per klass till 24 elever har följande slutsatser dragits:

- Låg- och mellanstadiet består i nuläget av fyra paralleller i tätorten och en parallell på vardera Korsberga och Fågelås skola. Kommande årskullar kommer att ligga inom intervallet 95–118. Under förutsättning att antalet barn som går i någon av våra ytterskolor kommer att ligga kring 7–10 barn per årskull innebär det årskullsstorlekarna i tätorten ryms inom fyra paralleller även på längre sikt. När nya skolan står klar finns lokaler som rymmer detta.
- Högstadiet, årskurs 7–9 består idag av fyra paralleller men kan enligt prognosen att bli fem paralleller redan höstterminen 2025. Förvaltningen bedömer att verksamheten klarar att bedriva undervisning i fem paralleller i befintliga lokaler i F-huset på Guldkroksskolan. Om elevantalet per årskull inte överstiger 120 elever är det möjligt att begränsa elevantalet till 24 elever per klass. Enligt prognosen kommer inte antalet elever per årskull att överstiga 120 stycken före 2034.

Med tillskottet av en ny skola klarar vi alltså av att möta kommande elevers behov av ändamålsenliga skollokaler och att bedriva undervisningen i lagom stora klasser. Det är dock tydligt att klasserna i våra ytterskolor fortsatt kommer att vara små. Korsberga skola är byggd för cirka 130 elever och i nuläget uppgår antalet elever till 65. Förskoleverksamheten i Korsberga bedrivs i inhyrda paviljonger vilka kommer behöva permanentas, antingen genom en nybyggnation eller en tillbyggnad av Korsberga skola. Detta är en av anledningarna till att förvaltningen behöver genomlys verksamhetens volym och organisation inte bara i centralorten utan även i våra ytterskolor.

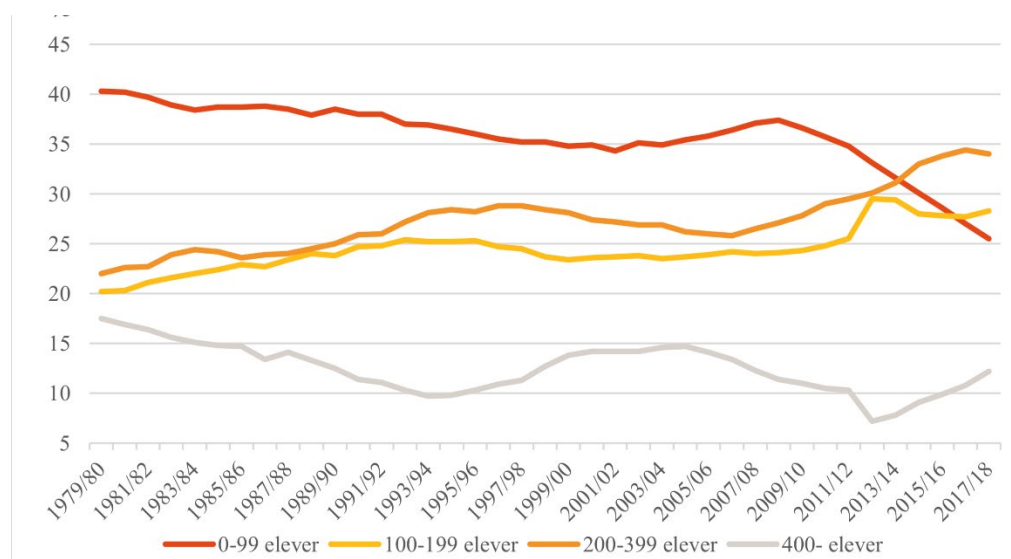
Små och/ eller stora skolenheter?

För att kunna ta ställning till lämplig skolorganisation för framtiden så måste man väga för- och nackdelarna med olika sätt att organisera skolan på. I vår omvärld är det många kommuner som ser över storleken på sina skolor och det innebär ibland att skolor utanför tätorten hamnar under "luppen" eftersom de ofta är små i jämförelse med skolorna i tätorten.

I SKL rapporten "Klarar den lilla skolan de stora kraven" sätter man fingret på just denna fråga: "En av de svåraste frågorna i skolplaneringen är om det finns förutsättningar att behålla och vidareutveckla en skola trots att elevunderlaget är litet. Det finns en rad faktorer att ta hänsyn till: ett bra och utvecklande pedagogiskt klimat, formella krav på undervisningens genomförande utifrån lagstiftningen, demografiska faktorer, rimliga resvägar, trygghet, skolans roll i den lokala infrastrukturen. Allt detta behöver vägas samman på lokal nivå i en dialog på förtroendemannanivå, med de professionella dvs. lärare och skolledning, med föräldrar och allmänhet."

Storleken på skolorna i Hjo varierar. Guldkroksskolan är i nuläget relativt stor och har cirka 730 elever. Hammarnskolan är näst störst med 171 elever och minst är ytterskolorna i Korsberga och Fågelås med drygt 60 elever vardera. När den nya skolan är färdig kommer att den att ha cirka 180 elever. Guldkroksskolans elevtal kommer då att sjunka i motsvarande grad till att vara mellan 550 och 600 beroende på klassernas storlek.

I den genomsnittliga svenska grundskolan, läsåret 2017/18, gick 218 elever. En stor andel av Sveriges grundskolor är små eller mycket små. Mer än en fjärdedel av skolorna har färre än 100 elever och fler än hälften av grundskolorna har färre än 200 elever. Som framgår av diagrammet nedan har andelen mycket små skolor (0–99 elever) minskat tydligt, medan andelen medelstora skolor (200–399 elever) ökat de senaste åren.

Kohortindelade skolstorlekars andel av totalen. Källa: SCB och Skolverket.

Hjo kommun har i förhållande till folkmängd och kommunstorlek relativt många grundskolor. Idag har vi en ganska spretig skolorganisation med skolor som har mellan 60–670 elever.

Betydelsen av skolor på landsbygden

De minsta enheterna i Hjo är ytterskolorna i Gate och Korsberga med drygt 60 elever vardera. En fördel som ofta lyfts fram med dessa skolor är att de bidrar till en levande landsbygd och till att skapa en god livskvalitet för de människor som valt att bosätta sig på landet. Hjo är en landsbygdskommun och det finns en uttalad politisk vilja att hålla landsbygden levande. Att möjliggöra nybyggnation utanför Hjo stad är en politisk målsättning. I den medborgardialog som har förts under denna utredning så har många föräldrar i ytterskolorna framfört att de valt att bosätta sig på landsbygden bl.a. på grund av närheten till en mindre skola där barnen kan få gå sina första sju år i grundskolan. En naturlig följd av denna målsättning är att måna om skolor och förskolor utanför Hjo stad eftersom detta lyfts fram som en viktig fråga för människors i val av bostadsort. Skolan är ”mer” än en skola, det är också en samlingsplats och en knutpunkt i samhället som är viktig även för de som inte har barn i skolan. Att behålla skolorna i ytterområdena har därför varit en uttalad politisk ambition i Hjo kommun.

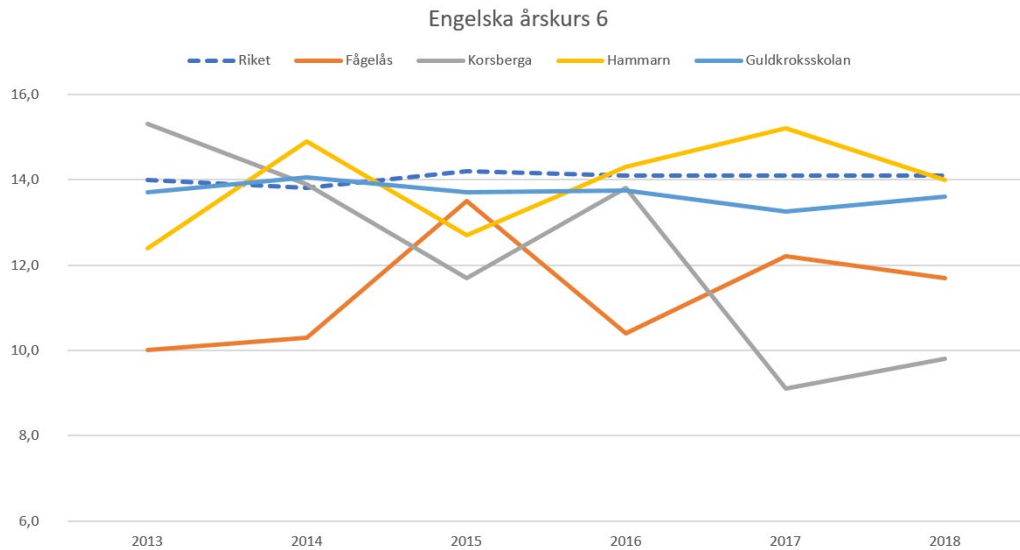
Skolstorlekens betydelse för kvalitet och resultat

SKL har gjort en totalstudie för svenska förhållanden och undersökt om det finns samband mellan storlek på skola och utbildningsresultat i årskurs 6 respektive i årskurs 9. Rapporten visar:

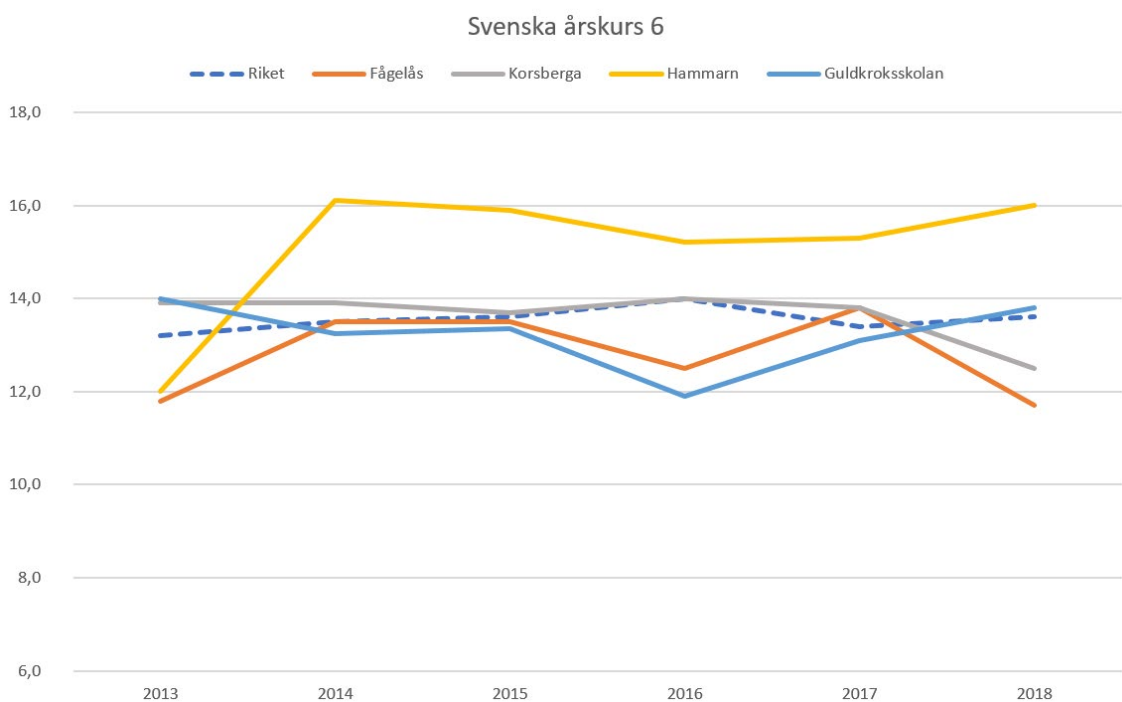
- Att om man inte tar hänsyn till kontrollfaktorer som exempelvis kön, föräldrars utbildningsnivå, föräldrars inkomst och annat är resultaten tydliga, skolans resultat har stort samband med skolans storlek: ju större skola, desto högre resultat.
- Att om man däremot tar hänsyn till dessa kontrollfaktorer visar studien att storleken på skolan har en begränsad betydelse för studieresultaten. Det finns endast ett visst samband för meritvärdet i årskurs 9, däremot inga samband mellan storlek på skolan och behörighet till gymnasiet eller godkänt i alla ämnen. För de allra minsta grundskolorna kvarstår dock ett samband som visar att eleverna har lägre resultat även om hänsyn tas till elevernas bakgrund. Detta beror dock huvudsakligen på att bland de allra minsta skolorna finns många så kallade resursskolor.

Analys av resultaten för årskurs 6 Hjo kommun

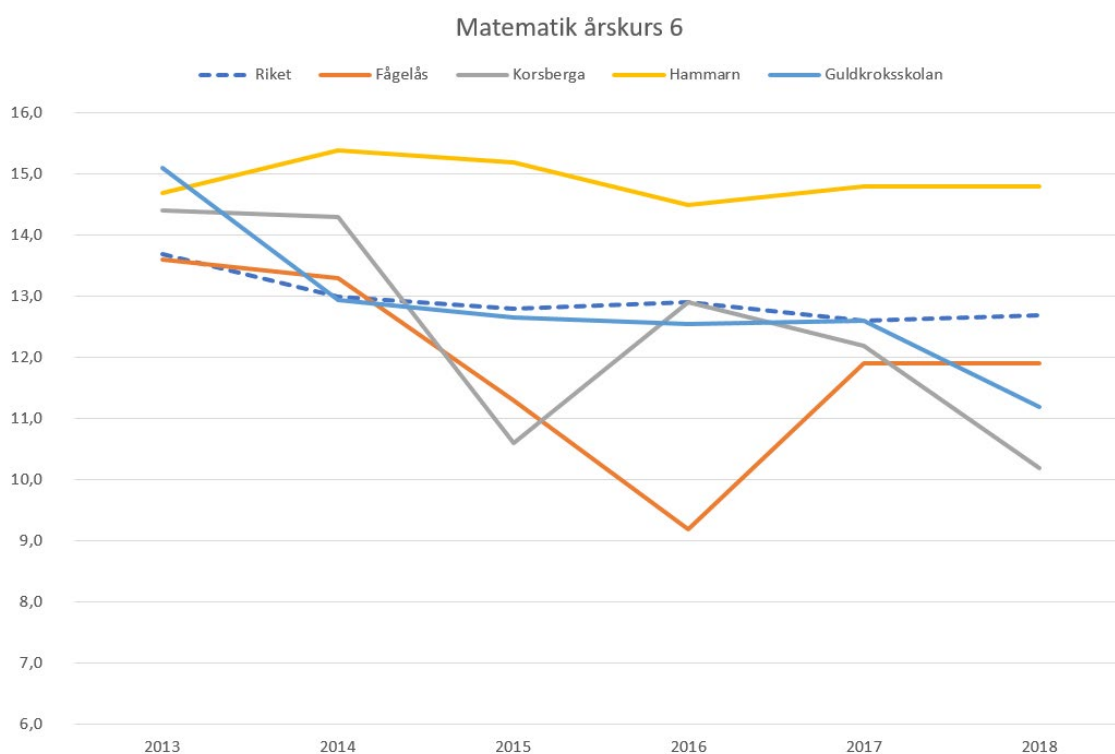
Nedan följer statistik för åren 2013 till 2018 avseende engelska, svenska och matematik uppdelat på våra respektive skolenheter. Statistiken avser eleverna i åk 6 och är hämtade från <https://siris.skolverket.se>. Att ta med i beaktande när man tittar på statistiken är att resultatet på enheter med ett litet elevunderlag blir mer känsligt och enstaka individers resultat får stor påverkan på det totala resultatet. Den högsta möjliga betygspoängen är 20 poäng och det lägsta är 0 poäng i respektive ämne (Betygssteget F ger 0 poäng, E ger 10 poäng, D ger 12,5, C ger 15, B ger 17,5 och A ger 20 poäng). Den genomsnittliga betygspoängen i respektive ämne visar elevernas genomsnittliga betyg omräknat till poäng.

När det gäller elevernas resultat i engelska i åk 6 kan vi se att eleverna på Guldkroksskolan följer riket väl. Hammarnskolans elever har vid fyra av sex mätningar legat över riket. Korsberga hade år 2013 bästa resultatet i kommunen och också över riket men därefter har de legat under riket och de senaste två åren markant under och också under övriga enheter i kommunen. Fågelås skola har förutom 2015 när de låg strax under Guldkroksskolans resultat legat långt under Guldkroksskolan och också relativt långt under rikets resultat.

Sedan 2014 har eleverna vid Hammarnskolan när det gäller betygsresultat i svenska legat markant högre än övriga enheters i Hjo kommun och också högre än riket. Skillnaden mellan övriga enheter i kommunen och riket har över tid inte varit så stor bortsett från 2016 när Guldkroksskolan och Fågelås skola hade lite sämre betyg än riket för att året därpå ligga jämt med riket igen.

Även i matematik kan vi se att eleverna vid Hammarnskolan får högre betyg övriga enheter i kommunen och också högre än riket. Det är värt att notera att övriga enheter gått från att 2013 legat jämt eller till och med över rikssnittet för att därefter få sämre och sämre resultat och 2018 låg samtliga tre enheter under riket och långt under Hammarnskolans betygsresultat.

Diagrammen ovan visar att elevernas resultat vid Korsberga- och Fågelås skola generellt är sämre än för eleverna vid Guldkroks- och Hammarnskolan. Det är viktigt att beakta att det låga elevantalet vid Korsberga- och Fågelås skola. En eller ett fåtal elever med svaga studieresultat påverkar enhetens snittvärde betydligt mer än på en större enhet.

Guldkroksskolans betygsresultat har sjunkit de senaste åren. Under 2018/2019 genomgick verksamheten en omorganisation. Förändringen innebar att verksamheten gick från två parallella F-6 till ett nytt arbetssätt där årskurs 1–3 respektive 4–6 utgör två arbetslag. Något resultat av denna förändring är för tidigt att utläsa, men den har upplevts positiv av personal och föräldrar.

Hammarnskolan är den skola i Hjo där eleverna har bäst studieresultat. Skolan är välfungerande och har en stabil pedagoggrupp där personalomsättningen varit låg.

Enligt SKL:s rapport "Om sambandet mellan skolstorlek och utbildningsresultat" behöver inte resultatskillnader mellan skolor inom en kommun bero på storlek på skolorna "det handlar mer troligt om andra faktorer som exempelvis, elevernas bakgrund, lärar- och rektorsbyten och undervisningskvalitet" SKL har tillsammans med SCB gjort en analys av de variabler som har stor påverkan för elevernas resultat, och det är:²

² S 13 Om sambandet mellan skolstorlek och utbildningsresultat, (2018) Sveriges kommuner och landsting

- Föräldrarnas utbildningsnivå
- Utländsk bakgrund/nyligen invandrad (0–4 års vistelsetid i Sverige)
- Föräldrarnas inkomst
- Föräldrarnas eventuella behov av ekonomiskt bistånd
- Kön

Skolstorlekens betydelse för trygghet och trivsel

Trygghetsaspekten på en liten skola lyfts ofta fram som en stor fördel, både för elever och för deras föräldrar. Det finns dock inga belägg för att tryggheten är större på en mindre skola än en större. Kommunens mätningar visar att trivsel och trygghet inte har något samband med storleken på enheten³. På en större skola har man dock möjlighet att söka och hitta olika grupperingar och nya vänner om det skulle uppstå mobbing eller utanförskap.

Skolstorlekens betydelse för kostnaden

Skolornas resultat måste också ställas i förhållande till kostnaderna för utbildningen. Fasta kostnader som kostnader för hyra, städ osv. blir oftast högre på en liten skola då kostnaderna fördelas på färre elever.

SKL skriver; ”Det finns uppenbara stordriftsfördelar med en större skola kontra flera mindre. Exempelvis är skolor i centralorten, som ofta är större, ofta billigare än skolorna utanför densamma på grund av lägre kostnader för skolskjuts och närhet till andra skolor där skolorna lättare kan nyttja varandra gällande exempelvis lokaler och kompetens och på så sätt vara effektivare. Det betyder inte att resultaten i endera skolan är bättre, men man behöver relatera kostnader mot uppnådda resultat när strategiska beslut ska tas.”

Det man pekar på är att större skolenheter nyttjar lokalerna bättre, har lägre kringkostnader och kostnaden per elev blir då lägre. Färre skolenheter innebär att skolorna kan drivas mer rationellt och att resurserna kan fördelas så att de kommer fler till godo. Gemensamma funktioner såsom matsservering, idrottshall, slöjdsalar, elevhälsa, speciallärare mm kan användas på ett mer kostnadseffektivt sätt.

Kostnaden för personal på de olika enheterna påverkas av vår **resursfördelningsmodell**.

Inom barn- och utbildningsverksamheten tilldelas kommunens skolor medel via en beslutad resursfördelningsmodell. Modellen är uppbyggd kring att lärarresurs tilldelas baserat på antal elever på respektive skola. Generellt är tilldelningen lika till samtliga skolenheter, med undantag av Fågelås- och Korsberga skola där det i modellen finns en ”lägsta gräns/nivå” vad gäller grundtilldelning av lärartjänster. För Fågelås skola är lägsta tilldelning av lärartjänster 5,01 och för Korsberga skola är lägsta tilldelning 6,4 lärartjänster. Detta krävs för att verksamheten ska fungera schematekniskt. I nuläget har Fågelås skola ett elevtal som motsvarar denna lägsta nivå. Korsberga har ett elevtal som inte räcker till för att nå lägsta nivån och har därför ett tillägg motsvarande cirka 35 % lärartjänst, 200 tkr, utöver det som genereras av modellen.

³ ³ Se Trivselenkät åk 3-9 år 2018 samt motsvarande enkät åk F-2 samma år.

Personaltäthet, kompetens och rekrytering

Hjo har liksom övriga landet haft problem att rekrytera behöriga lärare de senaste åren. Det har bl.a. varit svårt att få behörig personal till högstadiet. Engelska och B-språken har varit speciellt svårt att tillsätta med behörig personal. Vi har idag hög grad av behörig personal på våra mindre enheter i Korsberga och Gate men hur svårt det skulle vara att tillsätta de tjänsterna om det skulle bli aktuellt är svårt att säga. Vi har exempel från vårt närområde på kommuner som fått lägga ner sina mindre enheter av just den anledningen och SKL skriver i sin rapport [Om sambandet mellan skolstorlek och utbildningsresultat](#) att *”I ljuset av den demografiska utvecklingen är just kompetensförsörjningen en utmaning i hela landet. Jag möter kommuner som beskriver att det är svårare att rekrytera lärare till de riktigt små skolorna jämfört med de större där lärarna har flera kollegor för samarbete och utveckling inom till exempel sina ämnen. Skolstrukturen och möjligheter till samarbeten mellan skolor och kanske även mellan kommuner, kommer därför att vara en angelägen fråga för de flesta huvudmän, stora som små, framöver. Oavsett skolstorlek, men framför allt för mindre skolor, kommer det att krävas nytänkande när det gäller arbetssätt och hur vi kan jobba med digitala möjligheter och kompetensutveckling på olika sätt.*

Om det stämmer att det i tider av lärarbrist är lättare att rekrytera behöriga lärare till något större skolenheter så är detta en viktig faktor att ta hänsyn till i översynen. Det är nämligen den mest avgörande faktorn för att gynna elevernas kunskapsutveckling.

Andra argument som brukar lyftas fram i detta sammanhang⁴ är att det är lättare att använda befintliga personalresurser effektivt på en större enhet. Sårbarheten vid frånvaro bland pedagoger minskar och det är lättare att planera så att pedagoger och annan personal kan erbjudas heltidstjänster. Pedagogerna på en något större skola får möjlighet till ett kollegialt lärande och samarbete i vardagen. Fler och bredare kompetenser hos personalen ger möjlighet till heltid och att man får kollegor med samma ämnesbehörighet. Nya och utbildade lärare kan löpande få stöd av en kollega sin undervisning, planering och bedömning.

I SKL-rapporten *”Klarar den lilla skolan de stora kraven?” från 2014 betonas pedagogisk samverkan: ”Idag krävs en hög grad av samverkan mellan lärare med olika kompetens för att klara en pedagogisk helhet som även handlar om att kunna möta en snabb teknisk utveckling med digitalt innehåll med nya former för lärande och erkännande, för att tillgodose elever med olika behov och förutsättningar så att de når målen samt att dessutom svara upp mot formella krav på lärarutbildning. Olika kompetenser måste tas till vara inom ett arbetslag eller en arbetsgemenskap om detta ska bli möjligt.”*

⁴ Slutrapport för framtida skolorganisation, Falköpings kommun

Lokalernas utformning

Kraven som ställs på undervisningslokaler idag är komplexa. I SKL:s rapport "Klarar den lilla skolan de stora kraven" står följande om skollokaler:

"Det är viktigt att undervisningslokalerna håller en god standard och är ändamålsenliga. Den fysiska miljön - innemiljön - är komplex och påverkas inte bara av hur en byggnad är konstruerad och av vilka installationer och materialval som gjorts. Hur lokalerna används, underhålls och vårdas har också betydelse för människors hälsa, trivsel och arbetsförmåga".

Utöver innemiljön ställs krav på:

- flexibla lokaler, möjliga att ändra och bygga om
- avskild miljö för handledning, grupparbete och genomgångar,
- goda interaktiva miljöer, stödja ny teknik och IT-infrastruktur
- förutsättningar för elevernas eget arbete utanför lektionstid
- förutsättningar för lärares arbete utanför lektionstid.⁵

Standarden på skollokalerna i Hjo kommun är överlag god. De är byggda över ett långt tidsspänn vilket naturligtvis präglat utformningen. Genom årens lopp har ett antal renoveringar och anpassningar gjorts för att lokalerna ska motsvara såväl de pedagogiska önskemålen kring utformning som arbetsmiljömässiga kraven. Det ökande antalet elever med särskilda behov gör att behovet av grupprum är svårt att tillgodose i våra befintliga skolor. En utmaning som kommer inom snar framtid för samtliga skolfastigheter är förbättrad IT-infrastruktur. Bland annat ska alla nationella prov genomföras digitalt från år 2022. Detta innebär att samtliga elever som ska genomföra proven ska kunna "koppla upp" sig samtidigt mot Skolverket under provtiden, vilket kommer kräva förbättrad IT-infrastruktur och digital kompetens på alla skolor.

Det finns i nuläget ett antal skollokaler på Guldkroksskolan område som inte lever upp till vare sig kraven för undervisning eller arbetsmiljö. När nya skolan står färdig kommer dessa lokaler inte längre att nyttjas.

Fågelås skola är i behov av upprustning av samlingsalen där undervisning i idrott och hälsa bedrivs. Generellt sett finns det sämre utrustade lektionssalar för praktisk/estetiska ämnen i yterskolorna idag, med undantag av slöjdsalen i Korsberga som är väl utrustad och håller hög kvalitet.

⁵ S 9 Klarar den lilla skolan de stora kraven? Om skolavveckling eller skolutveckling (2014) Sveriges Kommuner och Landsting, Stockholm.

Alternativa skolorganisationer för grundskolan

Alternativ I - Nuvarande skolorganisation ligger fast

Detta alternativ innebär att nuvarande skolorganisation ligger fast och att den nya skolan blir en enparallellig skola med barn från förskoleklass till årskurs 6. I tabellen nedan visas det beräknade elevantalet i framtiden för detta alternativ.

Skola/ årskurser	Antal paralleller	Antal elever
Guldkroksskolan åk 7–9, inkl. särskola	4	Cirka 290
Guldkroksskolan åk 4–6	2	Cirka 150
Guldkroksskolan åk F-3	2	Cirka 190
Nya skolan åk F-6, inkl. särskola	1	Cirka 180
Hammarnskolan åk F-6	1	Cirka 170
Korsberga skola åk F-6	1	Cirka 65
Fågelås skola i gate åk F-6	1	Cirka 65
Totalt antal elever		1 110

- Att bibehålla nuvarande organisation medför att Björkdungens förskola kommer behöva permanentas, antingen genom en nybyggnation eller en tillbyggnad av Korsberga skola
- Paviljonger i Fågelås för barnomsorgen får stå kvar så länge behov finns. Etablerade i april 2019 med en årlig kostnad om 300 tkr/år.
- Korsberga skolas tillägg i resursfördelningsmodellen om 200 tkr kvarstår. Fågelås skola har i nuläget ett elevunderlag som inte betingar något tillägg.

Tänkbara fördelar:

Att nuvarande organisation får ligga fast ger arbetsro till både elever och personal. Enheterna är idag välfungerande och kompetensförsörjningen är god och jämnt fördelad på våra låg och mellanstadier. Ett stort antal föräldrar anger att skolorna i ytterområdena är en anledning till att de bosatt sig på landsbygden. Personalen vid våra låg- och mellanstadienheter anser att det är en fördel med hela spektret från förskoleklass till årskurs 6 på skolorna, både ur ett elevperspektiv men också ur ett material och kunskapsperspektiv. Lärarna upplever det som positivt att kunna följa elevernas kunskapsutveckling under hela låg- och mellanstadietiden och att det finns kollegor i arbetslaget som haft eller kommer att ha eleven. De mindre enheterna menar också att de kan ha lättare att anpassa verksamheten efter individen. Personalen anser också att övergången/överlämningen mellan åk 3 och 4 blir enklare om våra skolor har hela spannet från förskoleklass till årskurs 6.

Eleverna i ytterområdena får med nuvarande organisation kortare restider till och från skolan än vad de skulle få vid en eventuell omorganisation och flytt av verksamheten till centralorten.

Tänkbara nackdelar:

Ytterskolorna upplevs idag som välfungerande och kompetensförsörjningen är god. Samtidigt visar statistiken att elevresultaten gått ner de senaste åren. Man bör vara försiktig med att dra slutsatser utifrån att siffrorna baseras på ett begränsat antal elever, men det finns all anledning att noggrant följa upp den vikande resultattrenden.

Vi står inför en stor lärarbrist. Det finns en oro för framtida kompetensförsörjning för skolan som helhet och detta kan komma att bli en extra stor utmaning för våra mindre skolor på landsbygden. På de riktigt små skolorna är det också en utmaning att hålla samma kompetensnivå som på de större skolorna där lärarna har flera kollegor för samarbete och utveckling inom sina ämnen. Redan idag, med nuvarande organisation, finns en utmaning i att kunna rekrytera behörig personal till de praktisk/estetiska ämnena då dessa tjänster delas mellan flera enheter.

Det finns en sårbarhet kring små arbetslag när det kommer till sjukdom och det är svårt att få vikarier.

Kompisunderlaget för eleverna vid våra mindre enheter är mindre då klasserna kan variera mellan ca 3–12 elever.

Förvaltningen har också lyft fram att Fågelås skola är i behov av upprustning av samlingssalen där undervisning i idrott och hälsa bedrivs och att det generellt sett finns sämre utrustade lektionssalar för praktisk/estetiska ämnen i ytterskolorna. Detta blir än mer en fråga om det bedrivs undervisning upp till årskurs 6 utifrån kraven på en likvärdig skola.

Rent ekonomiskt är det mer kostsamt att bedriva skolverksamhet på mindre enheter. Genom att inte förändra skolorganisationen i ytterskolorna, ställs vi i detta alternativ inför det faktum att vi behöver göra en utbyggnad av skollokaler i Korsberga för att rymma förskolan.

Alternativ 2 – Alla skolor utom Guldkroksskolan blir F-3 skolor

Detta alternativ innebär att Guldkroksskolan blir en renodlad mellanstadie- och högstadieskola med elever från årskurs 4 till 9, vilket innebär att alla elever i årskurs 4–6 skulle gå på Guldkroksskolan. Nya skolan, Hammarnskolan, Korsberga skola och Fågelås skola i Gate blir renodlade lågstadieskolor med elever från förskoleklass till årskurs tre.

I tabellen nedan visas det beräknade elevantalet i framtiden för detta alternativ.

Skola/ årskurser	Antal paralleller	Antal elever
Guldkroksskolan åk 7–9, inkl. särskola	4	Cirka 290
Guldkroksskolan åk 4–6, inkl. särskola	5	Cirka 360
Nya skolan åk F-3, inkl. särskola	2	Cirka 190
Hammarnskolan åk F-3	2	Cirka 190
Korsberga skola åk F-3	1	Cirka 40
Fågelås skola i gate åk F-3	1	Cirka 40
Totalt antal elever		1 110

- Björkdungens förskola behöver inte permanentas utan inryms i Korsberga skolas lokaler. Viss anpassning av lokalerna krävs. Paviljongerna som hyrs in för 550 tkr/år för förskoleverksamheten kan sägas upp.
- Paviljonger i Fågelås för barnomsorgen kan avecklas, dock kommer viss anpassning av lokalerna att krävas för förskoleverksamheten. Kostnad som uteblir om paviljongerna sägs upp 300 tkr/år.
- Ytterskolans tillägg i resursfördelningsmodellen behöver ses över då verksamheten inte kommer klara av personalbemanningen med den tilldelning som resursfördelningsmodellen genererar. Detta kommer innebära ytterligare kostnad för lärarresurs.
- Kostnaden för resor till och från ytterområdena bedöms inte bli högre än idag eftersom vi redan kör elever in till högstadiet med en halvfull buss. De resor vi gör idag till vissa ämnen (hemkunskap, språk) kan upphöra vilket sammantaget gör att vi får ett ekonomiskt nollsummespel.
- Anpassning av lokaler på Guldkroksskolan för att få tillräckligt antal klassrum. Årskurserna 4–6 kommer i detta alternativ behövs 15 klassrum (5 paralleller med 3 årskurser) Anpassningarna innebär att ett personalrum byggs om till klassrum.
- Lokalanpassningar på Hammarnskolan krävs då delar av fritidsverksamheten behöver göras om till klassrum för att klara ovan organisatoriska förändring. Hammarnskolan har idag 8 klassrum varav ett används för fritidsverksamhet, detta kommer verksamheten behöva använda som klassrum. Hammarnskolan är redan i nuläget trångbodda och det finns förhållandevis få grupprum.

Tänkbara fördelar

Man skulle uppnå en likvärdighet i undervisningen i samtliga ämnen för eleverna i årskurs 4–6 eftersom samtliga elever går på samma skola. För både lågstadiet och mellanstadiet i tätorten innebär detta alternativ att det finns fler paralleller på enheterna vilket kan vara positivt för det kollegiala samarbetet bland pedagoger. Eleverna i årskurs 4–6 i ytterskolorna skulle få ett större

kompisunderlag. Vid det här alternativet kan övergången/överlämningen mellan årskurs 6 till 7 bli enklare då eleverna inte behöver byta skola. Det kan också vara en fördel för främst de yngre barnen från förskoleklass till årskurs 3 som i nuläget går på Guld kroksskolan att vistas på mindre enheter med ett större kompisunderlag i samma ålder. Vi kan upphöra med bussning av eleverna i årskurs 4-6 från ytterområdena för att erbjuda undervisning i språk och hemkunskap, eftersom de då gör hela sin skoldag på Guld kroksskolan.

Tänkbara nackdelar

Vid den här organisationen skulle samtliga elever i åk 4–6 vara hänvisade till samma skola. Det finns ingen möjlighet att byta skola om det skulle bli aktuellt av någon anledning. Det finns heller inte möjlighet för alla elever i åk 4, 5 och 6 att gå i samma byggnad. Klasserna skulle behöva fördelas i två olika byggnader.

Ytterskolorna skulle bli mycket små enheter. Förvaltningen bedömer att de blir för små för att rent organisatoriskt och schemamässigt fungera. Enligt nuvarande resursfördelningsmodell skulle ytterskolorna, om elevantalet uppgår till 40 elever, vara berättigade till en personalresurs om cirka 2,75 lärartjänster. Detta antal lärare skulle vara för litet för att bedriva verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Möjligheterna att avsätta tid för rastverksamhet och skolövergripande utvecklingsarbete blir mycket liten. En lösning skulle kunna vara att skjuta till extra pedagogresurs utöver beslutad resursfördelningsmodell.

Rekrytering av behörig personal till dessa små enheter kan bli en utmaning. Det blir också än mer sårbart vid eventuell sjukdom hos personalen.

När det gäller transporter till och från skolan skulle bussresorna för eleverna i årskurs 4–6 som bor i ytterområdena bli längre.

Trafiksituationen vid Hammarnskolan skulle sannolikt bli mer ansträngd. Antalet elever på Hammarnskolan skulle öka motsvarande en klass och de skulle vara yngre vilket troligtvis gör att fler blir skjutsade till skolan.

De familjer som valt att bosätta sig på landsbygden för att det finns skola för barnen upp till årskurs 6 kan komma att uppleva detta alternativ som en försämring.

Påverkan på fritidshemsverksamheten

Barn- och utbildningsverksamheten kommer fortsatt behöva erbjuda fritids i Korsberga och Fågelås för de elever som bor i ytterområdena men går i skola (årskurs 4-6) i centralorten. Detta kan medföra ett splittrat socialt sammanhang för elever som får en skoltillhörighet och en annan fritidstillhörighet. Detta medför också att frukosten för fritidsbarnen i ytterområdena behöver tidigareläggas då de även ska hinna transportera sig till skolan i Hjo. Köken behöver därmed tidigarelägga sina öppettider. Fritidspedagoger har ofta delade tjänster och är under skoldagen bl.a. en viktig resurs under raster. Om Guld kroksskolan inte längre har årskurs F-3 så skulle antalet elever som går på fritids minska, vilket i sin tur ger en lägre andel fritidspersonal på enheten. Hammarnskolan kommer få ett ökat antal elever i skolan och också ett större antal elever som går på fritids vilket lokalerna inte är dimensionerade för idag.

Alternativ 3

Detta alternativ innebär, precis som i alternativ 2, att Guldkroksskolan blir en renodlad mellanstadie- och högstadieskola med elever från årskurs 4 till 9 men bara för de elever som valt att gå i skolan i centralorten. Korsberga skola och Fågelås skola i Gate behåller sin nuvarande organisation med klasser från förskoleklass till årskurs 6. Nya skolan och Hammarnskolan blir renodlade lågstadieskolor med elever från förskoleklass till årskurs tre. I tabellen nedan visas det beräknade elevantalet i framtiden för detta alternativ.

Skola/ årskurser	Antal paralleller	Antal elever
Guldkroksskolan åk 7–9, inkl. särskola	4	Cirka 290
Guldkroksskolan åk 4–6, inkl. särskola	4	Cirka 300
Nya skolan åk F-3, inkl. särskola	2	Cirka 190
Hammarnskolan åk F-3	2	Cirka 190
Korsberga skola åk F-6	1	Cirka 70
Fågelås skola i gate åk F-6	1	Cirka 70
Totalt antal elever		1 110

- Björkdungens förskola behöver permanentas. Nuvarande hyreskostnad för paviljonger som uppgår 550 tkr/ år utgår.
- Paviljonger i Fågelås för barnomsorgen får stå kvar så länge behov finns. Etablerade i april 2019 med en årlig kostnad om 300 tkr/år.
- Korsberga skolas tillägg i resursfördelningsmodellen om 200 tkr kvarstår. Fågelås skola har i nuläget ett elevunderlag som inte betingar något tillägg.
- Lokalanpassningar på Hammarnskolan krävs då delar av fritidsverksamheten behöver göras om till klassrum för att klara ovan organisatoriska förändring. Hammarnskolan har idag 8 klassrum varav ett används för fritidsverksamhet, detta kommer verksamheten behöva använda som klassrum. Hammarnskolan är idag trångbott och det finns förhållandevis få grupprum.

Tänkbara fördelar

För ytterskolorna innebär detta alla fördelar som beskrivs i alternativ 1, där man inte heller förändrade deras organisation.

Hammarnskolan och nya skolan blir 2 parallelliga vilket ger ett bredare kompisunderlag för respektive åldersgrupp. Att man jobbar med flera paralleller på enheterna kan vara positivt för det kollegiala lärandet. Vid det här alternativet kan övergången/överlämningen mellan åk 6 till 7 bli enkel då eleverna i centralorten redan går på Guldkroksskolan. Det kan också vara en fördel för de yngre barnen i Fklass-åk3 att de får gå på mindre enheter men med ett större kompisunderlag som är i samma ålder. Alternativ 3 fungerar lokalmässigt på Guldkroksskolan och Nya skolan.

Tänkbara nackdelar

Det kan innebära en risk för likvärdigheten att samtliga kommunens elever i åk 4-6 utom eleverna i ytterskolorna går samlat på Guldkroksskolan. Övergången från årskurs 6 till årskurs 7 kan för eleverna från ytterområdena vara en större omställning då bra de är de "nya" eleverna inför starten i årskurs 7, övriga elever från centralorten går i detta alternativ redan på Guldkroksskolan. Eventuell möjlighet att byta skola inom tätorten för elever i årskurs 4 till 6

finns inte i detta alternativ.

Trafiksituationen vid Hammarnskolan skulle sannolikt bli mer ansträngd. Dels för att de skulle få något fler elever men också för att eleverna skulle vara yngre vilket troligtvis gör att fler blir skjutsade till skolan.

Påverkan på fritidshemsverksamheten

På Guldkroksskolan skulle behovet av fritidsverksamhet minska då flertalet elever slutar fritidsverksamheten under årskurs 4. Detta innebär att det fritidsunderlag som eleverna genererar i tilldelningen blir lägre. Detta innebär att samordning mellan skola och fritids vad gäller skol- och rastaktiviteter försvåras. Hammarnskolan skulle i detta alternativ få ett ökat antal elever i skolan och på fritids vilket lokalerna inte är dimensionerade för. På Hammarnskolan skulle måste det klassrum som idag används av fritids tas i anspråk för undervisning eftersom antalet klasser ökar från sju till åtta.

Andra överväganden som gjorts inom ramen för denna utredning

Övriga alternativ som diskuterats

Under utredningen har förvaltningen undersökt följande alternativ men valt att inte utreda dem närmare:

- 1) Nuvarande organisation hålls intakt med undantag för Korsberga och Fågelås skola som skulle bli F-3 skolor. Tanken i detta alternativ är att se över möjligheten att fylla på centralortens klasser i årskurs 4 till 6 med elever från ytterskolorna. I dagsläget är detta inte genomförbart inte aktuellt då årskurs 4–6 i centralorten skulle få för stora klasser. Det innebär att eleverna skulle få delas in i fler klasser vilket skolorna i centralorten inte klarar rent lokalmässigt.
- 2) Nya skolan, Hammarnskolan, Korsberga skola och Fågelås skola organiseras som F-5 skolor och Guldkroksskolan fortsätter vara en F-9 skola. Detta alternativ skulle ge ett överskott på lokaler på Hammarnskolan och Nya skolan samtidigt som lokalerna på Guldkroksskolan inte skulle räcka till rent lokalmässigt.

Förvaltningen har inte utrett alternativet att flytta hela grundskoleverksamheten från Korsberga och Fågelås skola till centralorten, då detta aldrig varit vårt uppdrag. Detta skulle dessutom innebära att klasserna i centralorten skulle bli för stora med nuvarande lokaler.

Upptagningsområden och det fria skolvalet

Enligt det ska fria skolvalet som finns reglerat i Skollagen ska en elev placeras vid den av kommunens skolor där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. En kommun har dock möjlighet att neka detta om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts.

Kommunen får annars frångå elevens vårdnadshavares önskemål endast om:

1. den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller
2. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Korsberga och Fågelås skola är båda små skolenheter med ett förhållandevis lågt elevantal. Vi har idag ett antal elever som tillhör upptagningsområdet för Korsberga och Fågelås skola men där vårdnadshavare väljer att placera sina barn i centralorten eller i grannkommunen. Ett sätt att öka elevantalet på ytterskolorna vore att vara striktare i våra bedömningar av upptagningsområden. Ett större elevantal på ytterskolorna ger bättre möjlighet att bedriva verksamheten rationellt utifrån såväl organisatoriska, kvalitetsmässiga som ekonomiska aspekter. Idag saknas riktlinjer som möjliggör för förvaltningen att vara striktare i sin bedömning när det gäller skolplacering.

Slutsats och förvaltningens förslag

Förvaltningen förordar alternativ 1, vilket innebär att vi behåller nuvarande organisation. Att flytta in årskurs 4-6 från ytterskolorna till Guldkroksskolan enligt alternativ 2 är inte något som förvaltningen förespråkar eftersom kvarvarande del av ytterskolornas verksamhet då skulle bli alltför begränsad. I alternativ 2 blir ytterskolorna för små för att rent organisatoriskt och schemamässigt fungera. Alternativ 3 är inte heller ett alternativ som förespråkas då det alternativet innebär att framförallt Hammarnskolans elever får svårt att rymmas i befintliga lokaler, samtidigt som det uppstår en viss risk för bristande likvärdighet mellan ytterskolor och Guldkroksskolan i årskurs 4-6.

Mot bakgrund av det uppdrag som förvaltningen har förordat vi därför i nuläget alternativ 1. Vi har idag behörig personal på både Korsberga och Fågelås skola och verksamheten fungerar väl. Ur ett barnperspektiv bedömer förvaltningen att verksamheterna vid Korsberga och Fågelås skola fungerar väl. Födslotalen i Korsberga och Fågelås har på senare år varit relativt höga vilket också indikerar att elevkullarna inte bör minska framöver. Dock ser vi en framtida utmaning i att kunna rekrytera/bibehålla behörig personal vilket skulle kunna göra det svårare att garantera eleverna en likvärdig skola på de minsta enheterna.

Att bibehålla nuvarande organisation medför att Björkdungens förskola kommer behöva permanentas, antingen genom en nybyggnation eller en tillbyggnad av Korsberga skola. I nuläget bedrivs verksamheten som har 50 inskrivna barn i inhyrda paviljonger som är placerade i anslutning till skolhuset. Den årliga hyreskostnaden för paviljongerna uppgår till 550 tkr. I budgeten finns medel avsatta för att investera i permanenta lokaler för förskolan i Korsberga. Förskolan skulle behöva vara cirka 500 kvm för att rymma 50 barn. I budgeten finns medel avsatta för att investera i permanenta lokaler för förskolan. Intill förskolan ligger Korsberga skola som är byggd för cirka 130 elever men där det i nuläget bara går cirka 65 elever. Ett alternativ som bör undersökas närmare är om det finns möjlighet att använda befintlig yta i skolhuset i kombination med en tillbyggnad för att lösa lokalbehovet för förskolan. Barn- och utbildning kommer i samarbete med Samhällsbyggnad att se närmare på detta och återkommer till kommunstyrelsen snarast med kostnadsförslag och alternativ till utformning.

Förvaltningen ser också ett behov av att, oavsett vilket alternativ som kommunstyrelsen förordar, förtydliga tolkningen av våra upptagningsområden för ytterskolorna. Ett sätt att öka elevantalet på ytterskolorna vore att vara striktare i våra bedömningar av upptagningsområden. Ett större elevantal på ytterskolorna ger bättre möjlighet att bedriva verksamheten rationellt utifrån såväl organisatoriska, kvalitetsmässiga som ekonomiska aspekter.